

Opí Luna

Povídky tak akorát

Pan Mech	- 1 -
Rodina Stmívalových	- 1 -
Čekání na večerní spoj	- 1 -
Muž s těžkým svědomím	- 2 -
Rozhodnutí	- 2 -
Chlapec a přístroj	- 2 -
Blbí lidé	- 3 -
Období podzimních vycházek	- 3 -
Roza	- 4 -
Život pracovníka jatek	- 4 -
Čas omámených	- 4 -
Transformace	- 5 -
Kuchyňská spása	- 5 -
Dilema	- 5 -
Drahým zástupům	- 6 -
Příběh o lásce	- 6 -
Čekání na domov	- 6 -
Okénko sociální antropologie	- 7 -
Příhoda šedivého pasažéra	- 7 -
Dívali se	- 8 -
Divadlo	- 8 -
Vzpomínka s památkou	- 8 -
Díra do světa	- 9 -
Zámeček U zastaveného času	- 9 -

Pan Mech

Před lety to v práci pana Mecha vypadalo jinak. Starý dům zbourali a novému s jeho moderními vymoženostmi nepřivykl. Výtahů se bál, jezdily moc rychle a občas se nečekaně zastavily. Větráky nahradila klimatizace, ze které byl často nachlazený. Ale ze všeho nejhorší byli lidé. Přicházeli totiž stále mladší a mladší.

On se před tímto přílivem rozjívěné nevyváženosti vtahoval do své zašlé ulity čím dál hlouběji.

Jeho dravčí pohled pomalu ustoupil očím plaché, raněné zvěře. Na chodbách vyhledával málo osvětlená místa, aby se ukryl před bujícím mládím. Dříve rovný postoj a pevný krok nyní suplovala nahrbená záda s úskoky zajíce matoucího stopu. Celé dlouhé hodiny seděl na židli a vrůstal do kanceláře, aniž by se pohnul.

Rodina Stmívalových

Bydleli v domku, který navenek vypadal jako krabice od velice starých bot. Uvnitř to ale bylo jiné. Otcova pracovna se honosila mahagonovým stolem a děti spaly v intarzovaných postelích s nebesy.

Jejich automobil se zvenčí zdál menší a omšelejší než skutečně byl. Napohled vyzábblá a zanedbaná domácí zvířata však disponovala neuvěřitelnou životní silou.

Večer sedávali v rozlehlé aule s fontánou. Dcera hrávala na klavír Petrof zastřené melodie. Syn ji občas tajně doprovázel na křídlovku. Nepravidelně rozsazení členové domácnosti se při tlumeném rozhovoru přetvařovali.

Čekání na večerní spoj

Na zastávce se dala po setmění zahlédnout postava. Zvláštní shodou okolností byla temnější než pozadí, které tvořila budka a nějaký plot.

Okolní příroda nevykazovala známky života. Jen kulaté tělo pavouka se pohybovalo po chodníku na neviditelných nohách.

Z rukou postavy rostl bílý kužel světla a ozařoval obličej. Takto bylo lépe patrné, že jde o člověka.

Muž s těžkým svědomím

V obchodě byly vedle sebe dva regály s vínem. V prvním byla vína francouzská a ve druhém moravská. Muž s těžkým svědomím a chvějící se rukou vložil do košíku dražší Merlot.

Jeho dcera nosila ze školy samé dobré známky. Důsledně s ní trénoval čtení a počítání. Staré babičce volal co týden a na přechodu dával přednost maminkám s kočárky. Jezdil vždy ohleduplně s ohledem na chodce a ostatní účastníky dopravy.

Jednou jedinkrát zaváhal při plnění pracovního úkolu. Nedodržel termín odevzdání zprávy o násilí páchaném na ženách a dětech o jeden den. Důvod byl však pochopitelný a jeho nadřizený nad tím mávnul rukou.

Pozdě v noci si často kladl otázku, proč nemůže spát. Sledoval stíny a hledal v nich odpověď. Nakonec ji našel.

Rozhodnutí

Stranila se společenského života kvůli nevyčitelné vyrážce na obličeji. Lidé nikdy nevydrží dlouho hledat krásu, která se jim hned nenabízí. To ji nakonec odradilo a zůstávala sama.

V práci na úřadě měla vlastní malou kancelář a téměř nepřicházela s nikým do styku. Domů se vracela ráda, čekal tam na ni její drahý kocourek. Večer pletla s klubky vlny kolem kočičího těla na klíně. Miloval její ruce, které hodiny vydržel snášet na své srsti.

Dny v kanceláři byly čím dál delší. Myslela na domov, kde o samotě spal její kocour. Jednoho dne to nevydržela, odešla a už se nikdy nevrátila.

Chlapec a přístroj

Poprvé ho uviděl v obyčejném letáku, který mu kdosi v metru vtiskl do dlaně. Lidé je o kus dál vhazovali se železnou pravidelností do koše, až do doby, kdy se jejich zdroj vyčerpá. Jeden chlapec v červených kalhotách si papírek prohlédl a zůstal stát uprostřed proudícího davu.

Z mladého života se náhle vytratila dřívější bezstarostnost. Kdykoli zavřel oči, měl za víčky představu přístroje, když je pak otevřel, iluze s ním zůstávala. Po škole pracoval u pásu, kde balil sýry, jeden za druhým, několik hodin až do konce směny.

Konečně ušetřil potřebné peníze. V obchodě, kde ho již dobře znali, je zanechal a za pochvalného mumlání prodavačů si odnášel vysněné zařízení.

Vzpomínal na okamžik, kdy doma nůžkami rozřízl svrchní fólii, otevřel krabičku a ucítil dosud neznámou vůni vzdálených krajin. Následující měsíce tvořily jednolitý časový blok. S přístrojem trávil veškerý volný čas. Přístroj si ho připoutal.

Pak dospěl.

Pak zestárnul.

Přístroj s ním.

Ke konci chlapcova života prošel jeho přístroj značným vývojem a stal se téměř dokonalým.

Blbí lidé

Na Malvazinky, kde stála inženýrova vila, dopadaly silvestrovské ohňostroje o něco mírněji. Inženýr sedící v křesle u televize s estrádním programem se mračil a v duchu haněl své spoluobčany.

Jeho plán na večer byl strohý: dojíst chlebičky, dopít šampaňské, s manželkou si o půlnoci přituknout na zahradě a odebrat se na lože.

Jenže usnul předčasně a zdál se mu sen.

Ve snu, který se mu zdál, byli samí blbí lidé. Probudil se před půlnocí a obul si trepky. Žena mu vložila do ruky sklenku. Venkem zněly výbuchy. Nad zahradou kvetla obloha světlý domácích ohňostrojů.

Období podzimních vycházek

Tak jsme si jedno nedělní odpoledne vyšli do přírody. Kolem rybníka a dál do obory. Země plná listí a měkké hlíny nám voněla, slunce zesláblé podzimem přinášelo potěšení.

Cestou jsme potkávali lidi s podobným záměrem - opustit po vydatném obědě teplý byt a nadýchat se čerstvého vzduchu. My jsme navíc měli dojem výjimečnosti, a to nás předurčovalo pro roli moudrých a shovívavých pozorovatelů kolemjdoucích.

Domů jsme si přinesli pár přírodnin a dva tři exempláře. Zdravič. Zdraviče poznáme podle zaníceného zájmu o určitý předmět, například mobilní telefon nebo detail krajiny. Určujícím rysem je jeho opakované zdravení stejných osob, potká-li je vícekrát. Naproti tomu Kládovník nezdraví vůbec a je zcela zaměstnán prvky přírody, jako jsou kulatiny zpevňující svah, obrubníky a podobně.

Některé druhy se prolínají. Zdravič bývá často také Kochačem. Kochač vybíhá v tomto období roku do přírody s fotoaparátem, aby zachytil venkovní drobnosti, různé listy, schnoucí dřeviny, případně zaměřuje objektiv dále a fotí pole nebo oblohu. Poté se vrací do svého příbytku, kde přečkává zimu a zpracovává materiál, který získal na procházce.

Ačkoli jsme měli příjemný zážitek s březovými dřívky, nejsme si zatím jisti vlastním zařazením.

Roza

Měla svůj osvědčený postup. Máma, táta, babičky a dědové znali moment, kdy se blížilo velké nebezpečí. Běžný dospělý jedinec se hrozbám spíše vyhýbá, než aby je vyhledával. Úvodní příznaky byly vždy stejné, bradička a koutky. K nejhoršímu většinou nedošlo, neboť každý včas povolil.

V pěti letech řekla dědovi závažnou větu, která pak dlouho v rodině potichu kolovala. Rozin otec si některé výroky zapisoval, aby měl ve stáří přehled.

Kromě vybrečení používala techniku tíživého mlčení. Ta byla sice časově náročnější, ale neméně účinná. Postupně bohatla o různé hračky a zážitky.

Několikrát si ověřila, že mimo rodinné prostředí nejsou zmíněné metody moc použitelné. Roza to však nevzdávala a houževnatě vyvíjela nové procedury.

Život pracovníka jatek

Narodil se.

Boural.

Zemřel.

Čas omámených

Paní ředitelka si mnula spánky s lokty na pracovním stole. Další podřízená mladá žena přišla do jiného stavu. V tomto roce se jednalo již o třetí případ ohlášeného těhotenství. A to byl teprve červenec.

Budoucí maminky se zaoblovaly a jejich myšlenky na práci pomalu vytěšňoval potomek na cestě. Jejich nadřízená měla smíšené pocity. I když se spolu s nimi radovala z nového života, zároveň musela zajistit dostatečné lidské zdroje pro správný chod kanceláře.

Zaslechla zaklepání, vytrhlo ji z myšlenek. Ani po dosti dlouhé době nikdo dveřmi nevešel a klepání se ozvalo znovu.

Když se žena obrátila k oknu, uviděla za sklem na parapetu vránu, která ťukala zobákem do dřevěného rámu. Poté zakusila mnoho různých pocitů.

Vrána se hned neměla k odletu. Zůstaly spolu dlouho nehnutě, za občasného klepnutí zírala omámená ředitelka na ten neobvyklý úkaz.

Transformace

Jakmile sedl za volant, stalo se z něj zvíře.

Kuchyňská spása

Vyvařování se stalo výzvou i náplní pro značnou část populace. Kuchtilo se vydatně a stále. Někteří si dokonce pěstovali vlastní plodiny, aby dosáhli ještě lepších výsledků.

Méně atraktivní sport zaostával za vařením, lidé raději čerpali energii z jídla, než aby ji vynakládali cvičením. Knihkupci si pochvalovali prodeje kuchařek. Sytá společnost, plná spokojených jedinců, se zakulacovala.

Když se lidstvo stalo již příliš obtloustlým, přišel čas změny. Kdosi, možná celé štáby odborníků, vyzdvihl sport.

A tak ženy a muži odložili zástěry a obuli se do tenisek.

Dilema

Kočka řvala, neboť chtěla být zároveň venku i uvnitř.

Drahým zástupům

Kniha ve vašich rukách, papírový drahokam vybroušený léty pravidelného soustředění, trefný počinek směřující k cíli, ne vždy neochvějně, ale pokaždé odhodlaně, trvanlivý odlitek mnoha magických momentů, ušlechtilý výlisek v obrazech přinášející překvapení, zájem a okouzlení, kamarád ve chvílích nejtěžších, děťátko rozmazlené hodinami té nejlepší péče, atd. atp.

Spisovatel se odmlčel. Z jedné strany mu do ucha mluvilo dítě, které si chtělo hrát na zákazníka a prodavače, z druhé tchyně vařící večeři, s touhou sdílet poznatky z hrnce.

Předmluvu čtenářům, oproti té původní méně vzletnou, dopsal až o několik měsíců později, na pokoji hotelu Imperial v Lucemburku. Trávil zde osamělý večer se sklenkou Beaujolais nouveau po konferenci programátorů.

Příběh o lásce

Červencové slunce viselo nehnutě na čistém nebi. Poledne. Občasný vánek pohnul klasy u prašné cesty. Ticho po pěšině. I v travinách panoval klid. Vůně mateřídoušky a bylin obestřela krajinu, pronikala do myších děr, nozder zvěře, pórů půdy.

Když byl drobným chlapcem, vnímal přírodu silněji. Ležel v suché praskající trávě, s krepou na očích a stéblem psárky u koutku. Čas snění o prstech brázdících jemné chloupky na hrudníku, o rtech a nosu, které putují po vyprahlé kůži.

Hlasy lidí přeslechl, ale ucítil vlhký dotek psího čumáku na tváři. Pootevřeným okem a pohledem do němé tváře se do duše člověka vlila teplá radost.

Čekání na domov

V kolonách tam a zpátky mizel čas. Jak absurdní!

Okénko sociální antropologie

Měštští kluci neměli ve škole zrovna nejlepší průraznost. Zlaté pravidlo vesnických chasníků v hlavním městě odjakživa znělo: Buď vidět, slyšet a urvi, co můžeš. Pravidlo ze stejného materiálu platící pro rodilé měšťany oproti tomu bylo: Když to nejde jinak, zeptej se doma.

Dan žil od narození v centru hlavního města. Jeho rodina mu poskytla vše, co bylo potřeba ke šťastnému životu. Ve dvaceti letech, při studiu vysoké školy, tajně doufal, že klíčem k lidské radosti je psaní poezie a svazek manželský.

Petr vyrostl v chudé příhraniční oblasti, kde obce měly komické názvy. K Vánocům dostával teplé oblečení, dětství prožil venku. V osmnácti letech, kvůli nedostatku možností v kraji, odjel studovat do metropole.

Život, ten vtipný tvůrce neskutečných situací, dal oba studenty dohromady na přednášce ekonomie. Ty dva a ještě Moniku. Osudovou dívku s vlnitými vlasy pocházející odněkud ze severu.

Dobře víme, že lidé z hlavních měst se snadněji lámou, zatímco venkovští vydrží víc. Zároveň vedeme v patrnosti, že ve městě lépe obstojí tradiční bohaté rodiny s rozsáhlými konexemi.

Příhoda šedivého pasažéra

Hodiny ukazovaly 22.35. Když nastoupil do vagonu, objal ho a stíkl neobvyklý pocit. Atmosféra hustá jako kvalitní med. Posadil se coby součást nočního panoptika.

Tetování, s barevnými vlasy, speciálních vůní, nevídaných částí oděvů, ověšení piercingem, plní drog, alkoholu, mixu obojího, rozjetí, utržení ze řetězů, hluční, dramaticky odlišní ve všední ploše bund a kabátů.

Dívaje se na surovou současnost, vzpomínal. Na doby, kdy jezdil jako oni a míchal slovní koktejl ze sexu, hrubostí, nových zkušeností. Cizí až nepříjemné paměti.

Po chvíli si všiml, že sedí v řadě lidí, kteří jsou úplně stejně šediví. Obleky ze smutečních obřadů hodící se do kanceláře. Přemítal o tom, než vyndal z aktovky komiksový sešit a zalistoval.

Odvážné ilustrace mu přinesly klid, dřívější rozpor vyprchal. Smích barevné části vagonu už nekousal a jako by se ho netýkal.

Dívali se

Dívali se na seriál. V seriálu byla skupina divných lidí a taky jeden pán, který byl jinak divný než ostatní a všichni to věděli nebo cítili. Pán nakonec podlehl v souboji monstra a skončil ohavnou smrtí. Skupina ho oplakala avšak jen krátce, neboť vzápětí se událo něco moc divného.

Když skončil díl seriálu, dívali se na sebe. Říkali si každý v duchu, že ten druhý je moc krásný a byla by škoda, kdyby třeba zemřel ve spárech monstra nebo ho přejela tramvaj.

Myslím, že pak už bylo moc pozdě a oni se přestali dívat.

Divadlo

Letošní podzim byl teplý jako dlaně pečlivě zabaleného batolete. Seděli jsme odpoledne na zahradě a poslouchali sousedy. V televizi se nedalo o nějakém zábavném programu mluvit, rádiu jsme odvykli a hrát počítačové hry plánujeme až v důchodu.

Náš dům a zahrada bezprostředně sousedí se čtyřmi dalšími. Poslouchatelní jsou jen jedni jediní sousedi, ostatní vytváří nepříjemné hluky a šumy. Představení se odehrává nejčastěji o sobotním podvečeru, čase návštěv, kdy vedle hostují příbuzní. To už sedíme ve svých houpacích křeslech a tetelíme se nedočkavostí. O čem to dnes bude? A bude to zase tak legrační jako minule?

Dnes to bylo o zahradě, které opadávalo listí ze stromů a keřů. O tom byla povětšinou řeč. Leitmotivem sousední performance byl ale žlutý okrasný kámen, ke kterému se staříčký protagonista, zřejmě otec postaršího souseda, neustále vracel ve svých skvostných replikách. "Ten žlutý kámen je dobrej," říkal. "Jo, ten je z lesa," odpovídal sused.

Uvažili jsme si čaj a až do setmění vesele diskutovali o dnešním divadle.

Vzpomínka s památkou

Pocit z ní trval, i když už nebyli v kontaktu. Byla to láska? Ne. A co vášeň? Nikoli. Šlo o vědomí, že ta dívka někde jinde žije životem, který se jeho samého už netýkal. Nebo se snad jednalo o občasnou vzpomínku na krátký čas, kdy byli spolu. Čas, který mu zanechal uvnitř určité stopy.

Proč by se měl bleskový a poměrně bezvýznamný románěk natolik zapsat do duše, aby to stálo za řeč a nenechat ho v klidu ani po letech? Otázka do knihy, kterou lze však odpovědět i v kostce. Okolnosti jejich vztahu byly dramatické a následky tragické. Byl to klasický

mimomanželský poměr zvaný nevěra. Jemu se pak zhroutilo manželství, které ho však už delší dobu netěšilo, použijeme-li upřímnější obrat, tak obtěžovalo.

Oč však skutečně šlo? To pochopil až o pár let později. A přitom nepřišel na nějaký překvapivý objev, spíš naopak, byla to skutečnost, o které věděl, ale nechtěl si ji úplně připustit. Asymetrie citu - on ji zbožňoval, až to skoro vedlo k nezdravému jednání, zatímco ona mu nijak neskrývala, že je jí ukradený. On plánoval společnou budoucnost, ona považovala událost jedné noci za ráno uzavřenou.

Říkejme tomu uražená ješitnost nebo si najděme jinou formu vyjádření týkající se poraněného ega. Nabízí se i vzpomínka s památkou. Památka znamená, že od těch dob má něco uvnitř trochu jinak a to "jinak" není negativní. Možná si díky minulým zraněním více váží svých blízkých a dokáže lépe potlačit své sobecké já. A je také možné, že bez utržených zkušeností by se dnes neviděl stát tak daleko na cestě ke spokojenosti.

Díra do světa

Vychovávali je v duchu romantické doktríny, Victor Hugo by měl radost. Období velkolepých činů vedoucích k převratným událostem bylo na dohled. Už bezmála několik let.

Děti nejdříve moc nerozuměly, proč maminka a tatínek čtou před spaním takové složité pohádky. A proč říkají o tom člověku z knížky, který se choval podivně, že je hrdina. Později jim ale začalo docházet, že rodiče žijí v dobrodružném stylu a milují se obětavou láskou. Jednou se maminka řízla na louce o travu a tatínek neváhal roztrhnout své nové tričko a ránu jí obvázat.

S přibývajícím věkem přicházely nové starosti. Mladí lidé teď často přemýšleli o svých možnostech. Budeme dost dobří, abychom zvítězili? A co okolí? Půjdeme mu dost ušlechtilí? Koloběhy podobných otázek přetěžovaly hlavu a přinášely bolesti v útrokách.

Naštěstí byli oba dost chytrí. Prokoukli realitu a uviděli vlastní život zbavený různých nánosů. S rodiči se moc nevidali, stali se sami rodiči. Jednou seděli s větší společností známých a jejich dětí v zahradě. Někdo z dospělých se zeptal těch mladších, jakou jednou udělají díru do světa. Odpovědi byly pestrobarevné a Cosettu s Quasimodem jejich potomci potěšili. Ukázali do vzduchu prstíky malou ale opravdu malou díрку.

Zámeček U zastaveného času

Běhali jsme kolem plotu a volali na neurčitou osobu za ním: "Paní Zámecká paní, je pan Zámecký pán doma?"

Z keřů a listů se někdy ozvalo: "To víte, že ano, vy debilové."

A tak jsme byli na malý okamžik svědky zastaveného času.